

LBRIS

We know
books

**IAN
WATSON**

**THE
EMBEDDING
ÎNCORPORAREA**

TRADUCERE DE ANTUZA GENESCU

**COLECȚIA
SENIORII IMAGINAȚIEI**
roman SF
serie nouă
editura
eagle
2023

UNU

Chris Sole se îmbracă repede. Eileen îl strigase deja o dată. Când îl chemă a doua oară, postașul plecase de la ei.

– A venit o scrisoare din Brazilia, îl anunță ea, de jos. E de la Pierre...

De la Pierre? De ce le scria? Vestea îl enervă. Eileen era foarte indiferentă și distantă cu el de la nașterea lui Peter – închisă în sine, preocupată numai de copil și de amintiri. Nu era o răceală pe care Chris s-o învingă prea ușor și, sincer vorbind, nici nu-l mai interesa s-o învingă. Ce efect ar putea avea asupra ei o scrisoare de la un fost iubit? Spera să nu fie unul prea supărător.

Prin fereastra de pe palier, întrezări câmpia sumbră, casele altor angajați ai spitalului și Spitalul însuși, cocoțat în vârful unui deal, la un kilometru distanță. Le privi scurt – și se înfioră imediat, cuprins de frământări. De obicei, îl năpădeau după ce se trezea și țineau până când pleca la Spital.

În bucătărie, Peter, băiețelul de trei ani, făcea gălăgie, fărămițând și împrôșcând fulgii de porumb din castronul cu lapte, în timp ce Eileen citea scrisoarea pe sărite.

Sole se așază în fața lui Peter și-și unse cu unt o felie de pâine prăjită. Examină grăbit chipul copilașului. Oare trăsă-

turile acelea fine, de vulpe, nu aminteau cumva de un băiețel pe nume Pierre, fotografiat cu mulți ani în urmă pe un câmp de margarete, undeva în Franța? Peter împrumutase deja expresia ascuțită și pătrunzătoare a francezului și ochii săi căprui lucioși, de copoi la pândă.

În schimb, figura lui Sole avea o caracteristică înșelătoare. Era prea bine proporționată. Dacă-i puneai o oglindă în fața nasului, nu vedeai două fețe diferite, ca la majoritatea oamenilor, ci două chipuri gemene, identice. La prima vedere, rămâneai impresionat de simetria lor, dar când te uitai mai atent, constatai că trăsăturile unuia le anulau pe ale celuilalt, lucru tot mai vizibil pe măsură ce treceau anii.

Chris își mută privirea la Eileen, care citea în continuare. Era puțin mai înaltă decât el și avea ochii de o culoare incertă. În pașaportul ei scria că sunt gri, dar la fel de bine puteau fi și albaștri. În Africa păruseră mai degrabă albaștri – nuanța apei și a cerului liber, pe care hârtia subțire a scrisorii o reflecta cu discreție.

Africa. Serile fierbinți și încremenite, când prin fantele de aerisire nu pătrundea niciun pic de aer în apartamentul lor, iar berea scoasă din răcitorul supraîncărcat era călâie. Clădirile universității de pe deal, luminate ca ziua, orașul strălucind galben de-a lungul țărmlui, la treizeci de kilometri depărtare, întunericul lipicios care se întindea între ele, vibrând în ritmul sincopat al tobelor. Le-a fost bine atunci, erau apropiați, erau împreună, înainte să se strecoare între ei tristețea și neînțelegerea. Înainte ca Pierre să se furișeze peste graniță în Mozambicul liber, cu niște luptători din gherila Frelimo, ca să studieze sociologia eliberării în rândul populației Makonde, pe malul celălalt al râului Ruvuma. Înainte

ca Sole să afle despre soarta mai bună și mai profitabilă care îl aștepta în spitalul din Anglia. Înainte de ultima întâlnire cu Pierre la Paris, stânjenitoare, cu patru ani în urmă, când Eileen petrecuse o noapte cu francezul și revenise a doua zi, dimineața, conștientă că între ei se căscase o prăpastie și că fiecare o luase deja pe alt drum.

– Se pare că trăiește într-un trib amazonian, spuse ea, dar sunt inundați... trag cu săgeți otrăvite... și iau droguri...

– Pot s-o citesc și eu?

Eileen ezită o clipă, șifonând hârtia între degete, ca și când ar fi însemnat-o ca pe un bun al ei, pe urmă i-o întinse cu un gest trist, amintind de-o iubire pierdută. Un gest care pe Sole îl îndureră, pentru că iubirea aceea nu spre el se revărsase.

– Să citesc cu glas tare? o întrebă.

Bănuî că vocea lui ar putea goli rândurile de orice sentimente s-ar fi ascuns pentru Eileen printre ele, transformând scrisoarea de dragoste într-o relatare încâlcită despre politică și tradiție. Atunci, de ce s-o mai citească tare? Ca să contribuie și el, concret, la dialogul dintre Pierre și Eileen, în care nu reușise să se implice emoțional, deși culegea roadele ideilor francezului? Sau ca să demonstreze că ideile erau mai importante – și să concureze cu dovada iubirii lor, întruchipată de Peter?

– Eileen?

– Acum nu mă pot concentra. Stropește cu laptele ăla peste tot. Citește-o tu... O s-o termin și eu, mai târziu...

Ștergând copilul la gură cu un șervețel, Eileen îi privi trăsăturile cu atenție, apoi îi ghidă mâna spre lingură. Adună fulgii de porumb împrăștiați și-i aruncă în farfuria ei.

Sole acoperi scrisoarea cu un gest vinovat, ca un elev

care-și ferește lucrarea de ochii indiscreți ai colegului de bancă, și începu s-o citească.

Poate vă întrebați de ce îmi vărs nervii pe voi, Chris și Eileen? Și încă după atâta amar de vreme! Dar poate că tu, Chris, mă înțelegi când spun că pe lumea asta există niște fire ciudate, care străbat ani și țări și unesc oameni, locuri și evenimente diferite – oare nu-i prea mistic gândul ăsta pentru un marxist?— și că ceea ce vă leagă pe voi de descoperirile făcute de mine aici și acum, în mijlocul unui anume trib amazonian, este tocmai poemul supraréalist și trăsnet al lui Raymond Roussel, despre care am vorbit noi atâta în Africa.

Acești indieni au de ales între două rele: fie rămân pe loc și se înecă, fie vor muri în colibe de tablă, doborâți de rom, prostituție și boli, dacă vor fi suficient de „înțelepți” să fugă din calea apelor care le scufundă lumea chiar în clipa asta. Mai e necesar să spun că nu-i va păsa nimănui de alegerea lor?

În Africa, problemele păreau mult mai simple decât cele de aici, din inima Braziliei. Era mult mai ușor să-ți asumi un rol onorabil și ușor de recunoscut și să-l joci în sălbăticia Mozambicului. Până și cel mai îndepărtat membru al tribului Makonde era la curent cu „chestiunile politice” și știa ce înseamnă „afacerile politice”...

Pe dracu', își zise Sole, îngrijorat să citească numele lui Roussel. Pierre n-are decât să încerce să reformeze lumea, dar pe mine să mă lase în pace, să descopăr cum e lumea cu adevarat, cum o vede Omul în mintea lui!

Dar ce diferență să vadă indienii ăștia între mine și ceilalți caraiba – denumirea asta portugheză cretină pe care i-o dau oricărui străin, inclusiv brazilienilor de origine europeană? În

ochii lor, cu toții suntem niște străini, niște intruși. Francezi, americani, de dreapta sau de stânga, suntem toți la fel: niște caraiba.

Cei care știu ce e Politica, adică Politica Inundațiilor Amazoniene, par foarte îndepărtați – sunt oameni de la oraș, implicați în luptele orășenești. Chiar dacă se duc să lupte la țară, ce legătură au cu indienii din pădurile lor? Ce ar putea avea ei de făcut, până când indienii vor fi fost distruși și nu vor mai fi indieni, ci niște sărăntoci de civilizados?

Și-atunci, mă întreb, ar trebui să susțin ideea unei grădini zoologice umane în care să-și treacă vremea „sălbaticii ăștia suciți”, complăcându-se în sălbăticia lor pitorească? Ar trebui să-mi calc pe inimă ca să răspund: da, poate ar trebui s-o susțin – pentru că indienii nu au dreptul la riposte politice!

Ce se mai bucură regimul brazilian de distracția pe care i-au băgat-o pe gât americanii – onoarea de a crea cea mai întinsă mare interioară de pe Pământ, singura lucrare a omului vizibilă de pe Lună!

Este un proiect politic, deși victimele lui nu știu o iotă despre politică – și nici nu au cum să știe, decât dacă li se inoculează un virus care să le distrugă. Iată paradoxul care mă îmbolnăvește: propria mea neputință. Nu pot decât să consemnez moartea acestui popor unic, să înregistrez oroarea asta pentru viitor. Drept consolare, ascult caseta cu poemul trăsnit al lui Roussel...

Sole se înfioră. Stăteau și discutau despre Roussel sub soarele încins al Africii și ideea în fază incipientă pe care o cerceta el însuși atunci i părea nevinovată și incitantă. Își aminti cum se vedeau acoperișurile roșii, de tablă ondulată, din barul cățărat pe un acoperiș. Pereții cu tencuială albă

strălucitoare. Arborii de coral. Moscheea. Peugeot-uri și Volkswagen-uri parcate pe strada prăfuită de dedesubt. Vânzătorii de statuete cioplite, stând pe vine în pantaloni scurți și cămăși rupte, în vreme ce femei musulmane treceau pe lângă ei încălțate cu șlapi și învelite în giulgiuri negre, cărându-și poverile pe cap. Sticlele de bere de pe masa de tablă lipicioasă de la condens, la care Pierre și cu el vorbeau despre un poem imposibil de prelucrat de creierul uman – trebuia să se construiască o mașinărie care să-l înțeleagă...

Nevinovată și incitantă pe atunci... dar acum, Vidya, Vasilki, Rama, Gulshen și ceilalți își învățau lecțiile în mediile speciale din Spital. Clipele fericite de demult, trezite la viață de scrisoarea lui Pierre, îl năpădeau cu forța unor acuzații.

Ca și cum i-ar fi citit gândurile, Eileen ridică ochii de la copil și spuse pe un ton sever:

– Chris, vreau să te întreb ceva. Poți să termini de citit scrisoarea mai târziu.

– Ce?

– Presupun că nu e foarte important. Numai că am stat de vorbă cu o femeie din sat, al cărei soț e grădinarul Spitalului. Mi-a spus ceva ciudat...

– Așa?

– Că îi înveți pe copiii de acolo să vorbească prostii.

Șoc.

– Să vorbească prostii? Cum adică? Nu știe că e un spital pentru copii care nu pot vorbi cum trebuie? Normal că spun prostii, din moment ce au suferit leziuni cerebrale.

Aruncând o privire asupra alineatelor pe care tocmai le citise, se trezi asaltat de niște formulări care nu-i dădeau pace.

„Grădină zoologică umană” și „proiect politic”.

Pe hârtie, cuvintele aveau un fel de aură – le vedea ca prin ceață, ca și cum creierul lui refuza să le proceseze. Dar nu dispăreau de tot. Tocmai asta îl irita, că se încăpățâneau, așa neclare cum erau, să-i atragă atenția. Poate că Pierre scrisese pe ploaie și picăturile mângălisera chiar cuvintele acelea înainte de a se usca.

Eileen își privea soțul cu calm.

– Știi ce anume ar trebui să se întâmple în Unitate, rosti ea. I-am spus femeii exact ce mi-ai spus și tu acum. Dar știi cum sunt nevestele astea de la țară, văd numai secrete peste tot. E convinsă că Spitalul se ocupă de cu totul altceva, așa mi-a zis – ceva secret și rușinos. Adică îi învață pe copii să vorbească urât...

– Dar ea ce înțelege prin limbaj urât? Cum îl definește?

– I-am spus despre leziunile cerebrale și defectele de vorbire, răspunse Eileen, scuturând din umeri, dar ea nu la asta s-a referit.

Sole luă iute o gură de cafea. Se arse la gură, dar începu să râdă.

– Mă întreb ce și-o fi închipuind țața asta că punem la cale. Să-i învățăm pe copii să balmăjească „futu-i” și „la na-iba”?

– Nu, Chris, nu cred că vorbea despre „futu-i” și „la na-iba”.

Masa victoriană de cârciumă, din fier forjat, așezată lângă fereastră, gema de borcane cu condimente și cărți de bucate. O cumpăraseră la o licitație, cu douăzeci de lire, și o vopsiseră împreună în alb, când Eileen era însărcinată în luna a cincea, imaginându-și copilul într-un scaun înalt și pe Sole

vizavi de el, poate cu un pahar de bere în față, învățându-l să pronunțe corect primele sale cuvinte.

– Nevasta grădinarului! Nu poate fi ceva serios.

Dar Eileen insistă, mângâindu-l pe Peter cu îngrijorare, ca și cum băiatul ar fi fost amenințat de cele ce se întâmplau la Spital.

– Mai demult, vorbeai cu Pierre despre limbajul urât. Atunci nu te refereai la înjurături. Te refereai la exprimări *greșite*.

– Ascultă, Eileen, un copil se exprimă greșit dacă are creierul afectat. Întâmpină dificultăți – trebuie să fie învățat să vorbească prin metode indirecte.

– Femeia aia mi-a mai spus că...

– Că?

– Spitalul una spune și alta face. Adevărata muncă se desfășoară în saloane ascunse, unde nu poți intra fără autorizație specială. Și nu e vorba de a-i vindeca pe copii, ci de a-i îmbolnăvi. Acolo îi învățați un limbaj urât. Sau ar trebui să spun „limbaje urâte”, la plural? E mai corect așa, Chris? *Ce faceți acolo*, de fapt? Lucruri vrednice de dispreț – sau de admirație?

– Pe naiba! Așa e în toate spitalele. Sunt și secții unde nu intră oricine.

– Dar ăsta nu e un spital de nebuni.

Sole ridică din umeri, observând cum încearcă să-i atragă atenția fantoma albastră a unei „grădini zoologice umane”.

– Orice spital care tratează creiere bolnave se ocupă și de cap, și de corp. Nu le poți separa. Limbajul e o însușire a minții. Pe mine m-au angajat ca lingvist, nu ca doctor, ce mama naibii?

– Așa știam și eu.

Eileen îl urmări curioasă cum împătură scrisoarea și o pune înapoi în plic, iar plicul îl pune buzunar. Nu protestă când văzu că o ia cu el.

În drum spre Unitate, Sole văzu cum cerul se luminează și promite o zi cu vreme calmă și rece. Inspiră aerul proaspăt și suflă aburi ca un fum alb.

Dar dacă ar fi în Alaska, unde scuipatul ți se transformă instantaneu într-o minge de gheață, care ȝopăie și se rostogolește pe jos? Ar fi ceva.

Sau în Brazilia?

Dar dacă ar fi Pierre? Pierre cel încrezător, angoasat și idealist.

E greu e să-ți imaginezi alteritatea, cum e să fii altcineva. Dar nu chiar asta era sarcina lui la Spital, să *creeze* alteritate? Of, Vidya și voi, toți ceilalți, oare chiar vom afla de la voi ce este umanitatea, prin actul inuman pe care îl comitem?

Mai devreme sau mai târziu, cineva, undeva, tot ar fi făcut experimentele astea. Literatura de specialitate vorbea despre ele de ani buni. După un timp, dorința de a le încerca a devenit un fel de pornografie, de masturbare științifică. Copii crescuți în izolare, care folosesc limbaje concepute cu un scop anume.

O luă pe o alee cu pietriș, printre plopî înalți și subțiratici și printre tufe care semănau cu niște machete ale minții, făcute în spital și aruncate la gunoi, pe motiv că erau prea simple.

Unitatea era conac mare, cu structuri moderne și funcționale adăugate pe extremități și în partea din spate, unde se

întindea pe câteva zeci de hectare cu brazi deși, care creșteau pe o distanță de un kilometru în spatele clădirii și pe flancuri, alcătuiind o împrejmuire verde, tot mai înaltă și mai compactă de la un an la altul.

Sole vizitase plantația de vreo două ori, dar o găsea greu de străbătut. O încâlceală de crengi joase și teren accidentat. Oricum, nu aveai ce vedea printre copaci, decât alți copaci. Fără văi sau poienițe, fără poteci care să le străbată.

(După ce înaintează cam 15 metri prin întunericul verde, călătorul ajunge într-o altă lume. Nu mai știe pe unde se află. Monotonia și senzația de înstrăinare pe care i-o dă întinderea nesfârșită de vegetație sălbatică îl copleșesc. Ca să parcurgă o sută de metri, trebuie să se târască pe burtă, să se înalțe pe deasupra trunchiurilor căzute și să se strecoare printr-un păienjeniş de liane. Sau să-și taie o cărare în cel mai obositor și mai inutil mod posibil...)

Corpul central, impunător, era înconjurat neuniform de aripile din beton. În fața lui, doi lei gemeni din piatră își întindeau labele pe o peluză înțesată de mușuroaie de cârțiță. Movilițele maronii pătau iarba ca niște furuncule un ten cândva încântător. Halal grădinar!

Silueta în impermeabil mov, care înainta pe cărare, era biochimistul Zahl.

Sole vârî scrisoarea de la Pierre mai adânc în buzunar, simțind că altfel ar putea s-o piardă înainte de-a apuca s-o citească până la capăt.

Pe pietriș parcaseră șase automobile și o ambulanță joasă a Forțelor Aeriene ale Statelor Unite. Pe plăcuța de alamă scria: